

Ængstelse, som let griber Folket under en stor Krig. Jeg maa nu sige, at dette forekommer mig ogsaa at være ganske hysterisk. Jeg har endnu aldrig hørt, at nogen er blevet lammet eller grebet af Ængstelse, fordi han fik Henstand med sin Gæld, derimod har jeg meget ofte hørt, at man gribes af Lammelse og Ængstelse, naar man ikke faar en saadan Henstand. — Den ærede Ordfører for det samme Mindretal (Birch) paabaar sig Provinshandelsforeningernes Fællesudvalg og Nationalbanken. Hvorvidt han med Føje kan paaberaabe sig Nationalbanken, staar mig dog ikke klart, men derom vil vi maaske kunne høre nærmere, naar den højtærede Minister tager Ordet. Med Hensyn til Provinshandelsforeningernes Fællesudvalg ønsker jeg at sige, at de provinshandlende har jo i deres Næringsdrift at gøre med Provinssbankerne, og jeg vil gerne tro, at disse ikke i særlig Grad føler de nuværende Vanskeligheder; de lader ganske roligt Pryglene gaa videre til de københavnske Banker. Her samles, om jeg saa maa sige, som Følge deraf alle Vanskelighederne og i Virkeligheden ogsaa Provinssbankernes Vanskeligheder; saa det er mig ikke særligt overbevisende, hvad Provinshandelsforeningernes Fællesudvalg paa dette bestemte Omraade hævder.

Endelig ønsker jeg at sige, at det er overordentlig farligt efter min Mening, hvis man nu herfra vilde bibringe det danske Erhvervssamfund den Tro, at al Fare er overstaaet, og at vi saamænd ganske trøstigt kan leve et roligt og normalt Liv og ikke behøver nogen Art Hjælp fra det offentliges Side. Her kunde jeg ønske, at jeg var i Stand til at hæve mig til den patetiske Højde som den ærede Ordfører for Flertallet (Ivar Berendsen). Men da jeg ikke kan det, maa jeg altsaa nøjes med ganske nøgternt at sige, at jeg tror, at Venstrepartiet desværre ganske overvurderer vort Erhvervssamfunds Modstandsevne overfor de Vanskeligheder, som vi kun er i Begyndelsen af. Jeg nævnede før, at der er Tale om en Søkrig; i Øjeblikket ved vi, at Krigsflaaderne forholder sig rolige, men vi ved, at den Tid kommer, hvor det ikke vil ske. Det skulde ikke undre mig, tværtimod mener jeg, vi maa være forberedte paa at komme ind under Forhold, hvor vor Søhandel vil blive ganske alvorligt forstyrret. Det ærede Medlem fæstede efter min Mening ganske ensidigt sin Opmærksomhed paa Eksporten. Det er dog kun den ene Side af Sagen. For at kunne drive Industri og Handel er der ogsaa en anden

Side af Sagen, nemlig den store Importvirksomhed, og man kan ikke nægte, at den løber meget stor Fare for ikke at kunne fortsætte i blot nogenlunde tilsvarende Omfang og Tempo som hidtil.

Derfor tror jeg, man skal vel vogte sig for nu at gaa til den modsatte Yderlighed af den Stemning, der skabte saadanne Love som den, jeg nævnede før, altsaa Bankloven. Man skal i det hele taget vel vogte sig for at komme ind paa, at Stemningen svinger mellem Forfjamskelse og Overmod. Den Omstændighed, at det nu i Øjeblikket ligesom er lysnet, at der er en vis behagelig Ro, og at vi ikke straks er blevet inddraget i Krigen o. s. v., o. s. v., giver mig en Fornemmelse af, at den noksom bekendte danske Sorgløshed nu begynder i en betænkelig Grad at slaa Rod i vort Samfund. Det er ikke Rigsdagens Opgave at bidrage hertil ved at føre et Sprog som det, der føres fra det ærede Medlems Side, naar han taler om, at man oven i Købet vil „stimulere Foretagsomheden“, man vil „fæstne den rigtige Følelse af, at Danmark ikke er økonomisk lammet, men tværtimod“ o. s. v., o. s. v., hvilket „tværtimod“ jo gør et sandt Frits Jürgensensk Indtryk. Nej, lad os være ganske klare paa, at vi gaar saare alvorlige Tider i Møde, og ligesom vi har været nødsagede til at ruste os i militær Henseende, turde det være ganske klogt, at vi ruster os i økonomisk Henseende. Saa siger det ærede Medlem: Ja, men senere, hvis det skulde gaa saa rent galt, saa vil vi gerne gaa med baaede til at give begrænset Moratorium og almindeligt Moratorium, og hvad man ellers kan forlange. Jeg vil sige, at det er efter min Mening en rent forkert Maade at bære sig ad paa. Lovgivningsmagten skal træffe ekstraordinære Foranstaltninger i Tide og søge for at gøre dem saa begrænsede som muligt, man skal ikke lade sig overraske af Begivenhederne og som Følge deraf, ligesom vi allerede har gjort overfor Bankerne, komme til at gaa for vidt. Derfor er det, at jeg til Trods for enkelte Betænkeligheder, som jeg har givet Udtryk i min Betænkning, mener, at vi nu skulde gøre et alvorligt Forsøg paa, idet vi nu gennemfører det, Regeringen her har foreslaaet, at nøjes med dette, slippe med dette. Derved tror jeg, vi gør en virkelig patriotisk Handling.

Justitsministeren (Zahle): Efter de Overdrivelser, som her er fremkommet om dette Lovforslags Indhold fra det ærede Medlem fra Nyborg (Birch), Overdrivelser,